

Tūrisma maršruts “Pa Raiņa takām Sēlijā un Latgalē”

Piedāvājam doties izzinošā un aizraujošā ekskursijā pa Sēliju un Latgali, iepazīstot tās vietas, kur Jānis Pliekšāns – topošais dzejnieks Rainis – pavadīja savu bērnību un jaunību, vietas, kur atdusas viņam tuvie cilvēki, vietas, kur mazais Žaniņš rotaļājās, iemīlēja sauli un dabu, vietas, kur tapa pirmie dzejoļi, kur viņš mocījās pārdomās par dzīves ceļa izvēli, mīlēja, sapņoja...

Maršruts: Tadenava–Ilūkste–Birkineļi–Randene–Daugavpils–Vasiļova–Višķi–Pelēči–Aizkalne (Jasmuiža)–Aglonas stacija–Šņepstu pilskalns–Preiļi

Maršruta garums: ~ 160 km

Maršruta ilgums: 1–2 dienas

1. Raiņa muzejs “Tadenava”

Dunavas pagasts, Jēkabpils novads, tālr. +371 65 229 391; +371 29250484; e-pasts:

tdenava@memorialiemuzeji.lv

www.memorialiemuzeji.lv; www.aspazijarainis.lv

Muzejs atvērts no 1. maija līdz 31. oktobrim.

Darba laiks: 10.00–17.00, slēgts – pirmdienās, otrdienās

Ieejas maksa ekspozīcijās un izstādēs – 2,00 EUR; skolēniem, studentiem, pensionāriem – 1,00 EUR

Gida pakalpojums valsts valodā – 5,00 EUR

Gida pakalpojums krievu un angļu valodā – 7,00 EUR

Raiņa dzimtā vieta Tadenava ir viņa saules un mīlas filosofijas šūpulis. Jaunajā ekspozīcijā, ko veidojuši muzeja speciālisti sadarbībā ar dzejnieci Inesi Zanderi un dizaina biroju H2E, saules motīvam piešķirta vadošā loma. Saule, kas rit visu cauru dienu pa debess jumtu, būs muzeja apmeklētāja ceļvedis Tadenavā. Saule iespīdēs tēva istabā, kur aug Pliekšānu dzimtas koks. Tur, rēķinot, rakstot un lasot, gādāts par saimniecību un prātots par bērnu nākotni. Saule ielūkosies mātes istabā, kur auklēti bērni un pūralādē krāti rokdarbi. Saule vadīs mazo Jāni Pliekšānu caur bērnības mājām un skolām līdz pašai Rīgai.

Raiņa muzeja “Tadenava” kompleksu veido 19. gs. 60. gados – Raiņa tēva Krišjāņa Pliekšāna saimniekošanas laikā – celtā pusmuižas dzīvojamā māja un šķūnis, 20. gs. 20. gados izveidotās jaunsaimniecības “Dāboliņi” dzīvojamā māja, kā arī pirts un pagrabs.

Muzejs piedāvā:

- ekskursijas latviešu, krievu un angļu valodā;
- dokumentālo īsfilmu “Aspazija un Rainis. Laikarīts” latviešu, krievu, angļu, vācu, franču valodā;
- audiovizuālo gidu latviešu, krievu, angļu, vācu un franču valodā, kas ietver detalizētu informāciju par četriem Raiņa un Aspazijas muzejiem, unikālus fotoattēlus un videomateriālus.

Pusdienas, iepriekš piesakoties, iespējams paēst veikalā-kafejnīcā “Rubeņi”, Rubeņi, Rubenes pagasts, Jēkabpils novads (10 km no Tadenavas, pa ceļam uz Ilūksti), tālr. + 371 65228190, e-pasts: kalniesi@tvnet.lv

2. Ilūkste

Raiņa iela 49, Ilūkste, Ilūkstes novads

Raiņa piemineklis pie Ilūkstes 1. vidusskolas. Autors – Indulis Folkmanis, piemineklis atklāts 1990. gadā.

Ilūkstes pilsētas vēsture ir saistīta ar Raiņa vārdu. Būdams izglītības ministrs, 1927. gadā dzejnieks piedalījās Ilūkstes pamatskolas svinīgajā atklāšanā. Par izglītības ministru Rainis kļuva 1926. gada decembrī un šai amatā nostrādāja vienu gadu un vienu mēnesi. Viņa kompetencē ietilpa visi valsts kultūras dzīves pasākumi. Rainis enerģiski strādāja pie skolu demokratizācijas. Vienā no intervijām dzejnieks uzsvēris, ka skolu demokratizācija nozīmē panākt, lai skola būtu pieejama visnabadzīgākajiem iedzīvotāju slāņiem.

Raiņa vadītās Izglītības ministrijas plānos ietilpa skolu programmas pārskatīšana un eksāmenu skaita samazināšana. Liela naudas summa tika iedalīta jaunu pamatskolu un vidusskolu celtniecībai.

Rainis uzturēja ciešas saites ar dzimto pusi, it īpaši ar Ilūkstes pamatskolu.

1926. gada 21. aprīlī, atbildot uz apsveikumu, dzejnieks uzrakstīja veltījuma dzejoli Ilūkstes pamatskolas 2. klasei, bet 1927. gada 23. janvārī ieradās Ilūkstē uz jaunās pamatskolas ēkas atklāšanu. Savā runā ministrs apsveica skolas kolektīvu un pasniedza jaunās ēkas atslēgas. Skatot arhitekta Indriķa Blankenburga (1887–1944) celto stalto skolas ēku kalna galā, Rainis novēlēja, lai šis nams lej gaismu pār tālu un tuvu apkārtni. Dzejnieks atgādināja teiku par Lāčplēsi, kuram bija jāsarģā vēl neuzceltās Gaismas pils atslēga, un piekodināja ilūkstiešiem turēt svētu savas jaunās Gaismas pils godu.

3. Raiņa māja Berķenelē

Birķineļi, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads, tālr. +371 65474368, +371 29272200, e-pasts: berkenele@inbox.lv
www.rainamaja.lv

Muzejs atvērts no 15. maija līdz 15. oktobrim.

Darba laiks: 10.00–18.00, slēgts – svētdienās, pirmdienās

No 16. oktobra līdz 14. maijam – ar iepriekšēju pieteikšanos.

Ieejas maksa – 1,00 EUR; skolēniem, studentiem, pensionāriem – 0,50 EUR

Gida pakalpojumi:

grupai līdz 10 cilvēkiem – 4,50 EUR

grupai līdz 30 cilvēkiem – 7,00 EUR

Berķenele (Berkenhēgene, arī Birķenele, tagad – Birķineļi) ir Raiņa bērnības zeme. Dzejnieka tēvs Krišjānis Pliekšāns bija Berkenhēgenes pusmūižas nomnieks (1872–1881). Deviņus gadus Berķenele bija Jāņa Pliekšāna dzīves vieta. Šeit topošais dzejnieks sāka skolas gaitas – mācījās Vilkumiesta (Ēģiptes) pastorātā (1874–1875) un Grīvas vācu skolā (1875–1879), skolojoties Rīgas pilsētas ģimnāzijā, pavadīja šeit brīvdienas.

Berķenelē veidojās nākamā dzejnieka personība, pasaules uzskats, tapa pirmie dzejoļi.

Muzejs piedāvā:

- ekspozīcijas “Rainis un Berķenele”, “Bērnistaba”, izstādes;
- ekskursijas “Vienīgā aina”, “Ceļš uz mājām”, “Saules taka”, “Saule un zēns”, “Ceļojums Saules zemē”;
- koka rotaļlietu, vilnas apstrādes, vilnas rotaļlietu, ziepju izgatavošanas u.c. radošās darbnīcas;
- muzeja stundas.

4. Berķeneles (Birkineļu) luterāņu kapi

Birkineļi, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads, tālr. +371 65474368, +371 29272200, e-pasts: berkenele@inbox.lv

Netālu no Raiņa mājas atrodas Berķeneles luterāņu kapi. Te ceļotājos tukši nolūkojas kādreizējā Berķeneles evaņģēliski luteriskās baznīcas (1830) celtnē. Tās torņa smaili rotā dekoratīvs vējrādis, bet baznīca, kopš padomju vara draudzei to atsavināja, nedarbojas jau daudzus gadu desmitus.

Baznīcas tuvumā atdusas Raiņa vācu valodas skolotājs Gustavs Bazeners (1827–1883), kurš strādāja Grīvas vācu skolā. Tālāk uz priekšu, pa labi no Bazenera kapavietas, atdusas Berkenhēgenes pusmuižas kādreizējais īpašnieks barons, Vidzemes landmaršals Hamilkārs fon Felkerzāms (1811–1856). Pie viņa kapa novietota plāksnīte ar uzrakstu: “Cilvēka vērtību nenosaka tiesības, ko viņš manto, bet gan pienākumi, ko viņš uzņemas.”

Berķeneles kapos apglabāts arī Randenes muižas īpašnieks Vilis Siliņš (1879–1935).

5. Piemiņas vieta Raiņa vecāku bijušo māju vietā Randenē

Randene, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads

Randeni Raiņa tēvs Krišjānis Pliekšāns rentēja no 1869. līdz 1872. gadam. Tās vārds atrodams Raiņa bērnības epā “Saules gadi”. Randene atradās Daugavas krastā, netālu no Daugavpils. Rainis raksta par Daugavas plostniekiem, kuri pieturējuši pie viņu mājām Randenē.

Muižas apbūves komplekss gāja bojā Otrā pasaules kara laikā. Tagad bijušo māju vietā redzama tēlnieka Igora Dobičina veidotā piemiņas zīme.

6. J. Raiņa Daugavpils 6. vidusskola

Komunālā iela 2, Daugavpils, tālr. +371 65425312, +371 65421176, +371 65423323; e-pasts: daug6vsk@inbox.lv

www.rainisskola.lv

Krišjānis Pliekšāns, kurš Grīvas apkaimē nomāja divas pusmuižas (Randeni un Berkenhēgeni), savam dēlam vēlējās dot pēc iespējas labāku izglītību. Viņš lieliski saprata, ka tikai laba izglītība pavērtu plašākas iespējas dzīvē.

1875. gada 8. augustā Jānis Pliekšāns iestājās Grīvas skolas sestajā (zemākajā) klasē. Viņa sekmes reliģijā, vācu un krievu valodā, matemātikā, vēsturē, ģeogrāfijā un dabaszinībās bija ļoti labas, kaligrāfijā, zīmēšanā, dziedāšanā un vingrošanā – labas un apmierinošas.

Skolas beigšanas apliecībā, kas izdota 1879. gada 17. decembrī, norādīts, ka “Johann Plekschan” beidzis šīs mācību iestādes klasisko nodaļu.

Grīvas skola deva nākamajam dzejniekam ne tikai izglītības pamatus, šeit viņš atrada draugus, par kuru likteni interesējās arī pēc skolas gaitu beigšanas (L. Daraškevičs, B. Mora).

J. Raiņa Daugavpils 6. vidusskolas pedagogi muzejklasē organizē muzejpedagoģiskās programmas:

- **Raiņa skola Raiņa laikos**
  - Izzināsim Raiņa skolas – Grīvas vācu skolas – vēsturi!
  - Izpētīsim Raiņa liecību kopijas!
  - Iemācīsimies lasīt gotisko šriftu – “vecu druku” – no Vecā Stendera “Bildu Abices”!
  - Mācīsimies rakstīt ar spalvaskātu!
  - Saskaitīsim un atņemsim galvā!
  - Atjautības uzdevumi
- **Latvijas nauda un Raiņa laikabiedrs mākslinieks Rihards Zariņš**
  - Stāstījums un izglītojoša īsfilma par Riharda Zariņa dzīvi un darbību
  - Izūsīm grāmatzīmi ar latvju rakstiem!
- **Noslēpumainais zinātnieks Kārlis Reinholds Kupfers**
  - Stāstījums un izglītojoša īsfilma par K. R. Kupfera dzīvi un darbību
  - Pārbaudīsim savas zināšanas botānikā!
  - Veidosim botānisku dekoru!
  - Tēju degustācija

7. Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejs

Rīgas iela 8, Daugavpils, tālr. +371 65424155, +371 20203713; e-pasts:

museum@daugavpils.lv

www.dnmm.lv

Darba laiks: 10.00–18.00; svētdienās, pirmdienās 10.00–16.00

Ieejas maksa ekspozīciju apskatei – 1,14 EUR; skolēniem, studentiem, pensionāriem, invalīdiem – 0,36 EUR

Ieejas maksa mākslas un citu tematisko izstāžu apskatei – 1,14 EUR; skolēniem, studentiem, pensionāriem, invalīdiem – 0,36 EUR

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzeja ēkas fasādi rotā piemiņas plāksne, kas apliecina, ka šeit, 1920. gadā atgriežoties no trimdas Šveicē, apmetušies Rainis un Aspazija. Šveicē Rainis un Aspazija uzturējās no 1906. līdz 1920. gadam.

Atgriežoties dzimtenē, ceļā no Varšavas abi dzejnieki sūtņa Ata Ķeniņa pavadībā ieradās Kalkūnu stacijā, tad ar auto tika nogādāti Daugavpilī. Zīmīgi, ka 1906. gadā tieši caur Kalkūnu staciju Rainis un Aspazija atstāja Latviju.

Abu dzejnieku sagaidīšanai Rīgā tika izveidota īpaša svētku komiteja. Tās pārstāvji ieradās Daugavpilī, kur notika svinīga sagaidīšanas ceremonija. Savukārt pievakarē dzejnieki devās uz Daugavpils staciju, kur dzelzceļnieki un armijas pārstāvji bija sarīkojuši svinīgu uzņemšanu. Vakarā Rainis un Aspazija atstāja Daugavpili un devās uz Rīgu.

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejs ir viens no vecākajiem un lielākajiem muzejiem Latgalē. Tas dibināts 1938. gadā un atrodas vienā no skaistākajām pilsētas ēkām, kas celta 1883. gadā un ir tipisks jūgendstila arhitektūras paraugs. Ēka ir arhitektūras piemineklis.

Muzejs piedāvā:

- kultūrvēstures un dabas ekspozīcijas;
- Leonīda Bauļina (1945–2002) mākslas zāli;
- muzeja krājuma apskati;
- izstādes muzejā un ārpus tā;
- daudzveidīgas izglītojošās programmas.

8. Raiņa krūšutēls Daugavpils Universitātes laukumā

Vienības iela 13, Daugavpils

1966. gadā Daugavpils Universitātes laukumā uzstādīts dzejnieka krūšutēls, ko darinājis tēlnieks Indulis Folkmanis. Šeit ik gadu septembrī notiek Dzejas dienu pasākumi.

9. Raiņa tēva Krišjāņa Pliekšāna kapavieta Daugavpils luterāņu kapos

Krišjānis Pliekšāns dzimis 1829. gadā Stelpes pagasta Pliekšānos. 1853. gadā viņš apprecējās ar Bārbeles pagasta Odiņu māju saimnieka meitu Dārtu. Ģimene atstāja Stelpes pagastu. Dienvidaustrumlatvijā Raiņa tēvs rentēja Eķengrāves (tagad Viesīte) krogu un Červonkas krogu Ilūkstes apriņķa Lašu pagastā (tagad Ilūkstes novada Eglaine), pēc tam vairākas pusmuižas – Tadenavu, Randeni, Berķeneli Ilūkstes apriņķī, Vasiļovu un Jasmuižu Daugavpils apriņķī.

Miris 1891. gada 4. februārī, apglabāts Daugavpils luterāņu kapsētā. Pelēkā krusta pamatnē iekalta epitāfija: “Kas dzīvo savējo atmiņā, tas nav miris, viņš ir tikai tālu, miris ir tikai tas, kas ticis aizmirsts.”

Dzejnieka māte Dārta Pliekšāne (1828–1899) atdusas Baltkrievijā – Starosemjonovskas kapsētā Vitebskā. Viņas kaps nav saglabājies, taču pie kapsētas ieejas vārtiem 20. gs. 90. gados uzstādīta latviešu mākslinieka Viļņa Titāna veidotā piemiņas zīme.

10. Piemiņas akmens Raiņa vecāku bijušo māju vietā Vasiļovā

Vasiļova, Maļinovas pagasts, Daugavpils novads

Piemiņas akmens uzstādīts Vasiļovā, Daugavpils–Rēzeknes šosejas malā – vietā, kur atradās Vasiļovas pusmuiža, kuru nomāja Raiņa tēvs Krišjānis Pliekšāns.

Višķu pusmuiža Vasiļova, kaut atradās toreizējās Varšavas–Pēterburgas šosejas malā apmēram 25 km no Daugavpils, kā raksta Raiņa vecākā māsa Līze Pliekšāne, bija “stipri nolaista, maza”. Atstājis to sievas Dārtas pārziņā, Krišjānis Pliekšāns 1883. gadā sāka rentēt Jasmuižu.

11. Višķi

Višķi, Daugavpils novads

19. gs. 80. gados Rainis, būdams Pēterburgas Universitātes Juridiskās fakultātes students, brīvdienās no vietējām teicējām pierakstīja kāzu un apdziedāšanās dziesmas un iekļāva tās savā apcerējumā “Daugavpils apriņķa Višķu pagasta kāzu ieražas” (1890). Šajā darbā aprakstīti 19. gadsimta latgaliešu kāzu rituāli, tradīcijas un izdarības.

12. Pelēču muiža

Pelēči, Preiļu novads

No muižas kompleksa saglabājusies 19. gs. sākumā celtā vienkārša koka dzīvojamā ēka un klēts. 19. gs. nogalē pēc aiziešanas no Jasmuižas pāris gadus (1891–1893) muižā dzīvoja Raiņa māte un māsa Līze. 1892. gada vasarā Pelēčos ciemojās arī Jānis Pliekšāns.

13. Raiņa muzejs “Jasmuiža”

Aizkalne, Preiļu novads, tālr. +371 65329313; +371 29427554; +371 29487589; e-pasts: jasmuiza@memorialiemuzeji.lv;

www.memorialiemuzeji.lv; www.aspazijarainis.lv

Muzejs atvērts no 1. maija līdz 31. oktobrim.

Darba laiks: 10.00–17.00, slēgts – pirmdienās, otrdienās

Ieejas maksa ekspozīcijās un izstādēs – 2,00 EUR; skolēniem, studentiem, pensionāriem – 1,00 EUR

Gida pakalpojums valsts valodā – 5,00 EUR

Gida pakalpojums krievu valodā – 7,00 EUR

Muzeja izglītojošā programma: 1,00 – 2,00 EUR

Jasmuižas nosaukums cēlies no līkumotās Jašas upes vārda. Jasmuiža piederēja Dinaburgas 2. ģildes tirgotājam Grigorijam Kužņecovam. 1883. gadā viņš muižu iznomāja Raiņa tēvam Krišjānim Pliekšānam. No 1883. gada līdz 1891. gadam topošais dzejnieks šeit pavadīja savus ģimnāzijas un universitātes brīvlaikus. Šobrīd te atrodas Raiņa muzejs “Jasmuiža”. Muzejs izvietojies rekonstruētajās un atjaunotajās senās Jasmuižas muižas ēkās. Vēl viena muzeja ēka ir Latgales keramikas vecmeistara Andreja Paulāna 1999. gadā rekonstruētā darbnīca – ceplis. Muzeja ēkas kopā ar brīvdabas estrādi un vairāk nekā 5 hektārus lielo teritoriju un parku veido kompleksu, kas ir valsts nozīmes vēstures piemineklis.

“Jasmuiža” ir arī jaunības romantikai un mīlestībai veltīts muzejs, jo tieši šeit Rainis izjutis pirmās apzinātās romantiskas jūtas. Šo jūtu objekts bija kalpone Tekla, kuru viņš regulāri pieminējis savā dienasgrāmatā, piemēram: “Teklīte bija ienākusi, mīlīga, kairinoša, es nekā (...) Nu es manu druscīņ spēka, nožēloju, ka ar Teklīti nekā nedarīju, un tik, kad viņa aizgāja, fantazēju.”

Iespējams, ka Raiņa Teklīte – kārdinātāja un sapņu tēls – varētu būt Jasmuižas kalpone Tekla Casno. Bet tā ir tikai versija. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā glabājas Teklas Casno (1865–1950) pūra lāde ar pūru.

Raiņa muzejs “Jasmuiža” rekonstruētajā muižas pārvaldnieka mājā apmeklētājiem piedāvā ekspozīciju par dzejnieka ģimnāzijas un studiju gadiem. 2015. gadā atjaunotajā muižas govju kūtī izveidota Latgales tradicionālās kultūras un amatu māja, kur skatāmas izstādes, aplūkojama plaša Latgales keramikas ekspozīcija, kurā eksponēti vairāk nekā 200 novada podnieku darinātie saimniecības trauki un dekoratīvā keramika, kā arī interaktīvā ekspozīcija “Latgales keramika”, bet Andreja Paulāna darbnīcā – ceplī iespējams iepazīties ar vidi, kādā dzīvojuši un strādājuši Latgales keramiķi 19. gadsimta beigās un 20. gadsimtā.

Muzejs piedāvā:

- ekskursijas latviešu un krievu un valodā;

- dokumentālo īsfilmu “Aspazija un Rainis. Laikarīts” latviešu, krievu, angļu, vācu, franču valodā;
- muzejpedagoģiskas programmas;
- audiovizuālo gidu latviešu, krievu, angļu, vācu un franču valodā, kas ietver detalizētu informāciju par četriem Raiņa un Aspazijas muzejiem, unikālus fotoattēlus un videomateriālus.

14. Aglonas (Rušonu) stacija

Rušonas pagasts, Riebiņu novads

Stacija atklāta 1860. gadā – reizē ar dzelzceļa izbūvi. Tā ir viena no vecākajām Latvijas dzelzceļa stacijām, sākotnēji saukta par Rušonu staciju. Stacijas ēka ir saglabājusies līdz mūsdienām, apmūrēta ar ķieģeļiem.

Studējot Pēterburgas universitātē, Jānis Pliekšāns uz Jasmuižu brauca ar vilcienu Pēterburga–Varšava līdz Rušonu stacijai, kur viņu sagaidīja kāds no mājiniekiem un ar zirga pajūgu aizvizināja uz 7 km attālo tēva nomāto muižu.

Dzelzceļa līnija Pēterburga–Varšava, uzbūvēta 1852.–1862. gadā. Tā savienoja Krievijas impērijas galvaspilsētu Pēterburgu ar tai pakļautās Polijas galvaspilsētu Varšavu un tālāk – ar Vīni. Tai bija atzari uz Rīgu un Kēnigsbergu. Daļa no dzelzceļa līnijas veda cauri Latvijas austrumu daļai un deva spēcīgu impulsu Latgales saimnieciskajai attīstībai 19. gadsimtā. Līnija bija 1046 verstis (1333 km) gara, un tajā bija viens sliežu ceļš.

15. Šņepstu pilskalns

Rušonas pagasts, Rušona, Riebiņu novads

Šņepstu Lielais kalns atrodas Preiļu –Aglonas ceļa kreisajā pusē (braucot no Preiļiem).

Iegarenam maizes kukulim līdzīgs kalns ir 19 m augsts. Dienvidrietumu pusē tas bijis aizsargāts ar grāvjiem, starp kuriem atradusies uzeja pilskalna plakumā. Plakums un dienvidu nogāze tiek arī kopš seniem laikiem, tādēļ dziļais melnais kultūrlānis, kas sedz kalna virspusi, ir sajaukts un lielākoties noarts uz leju.

Pilskalnu lielā mērā postījuši arī mantrači. Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā glabājas divi Šņepstu pilskalnā atrasti ovālie 5. gs. šķiltavakmeņi un vairākas citas senlietas. Šeit atrastās lietas glabājas arī Viļņas muzejā.

Teika stāsta, ka kalnam vienos sānos bijušas durvis. Aiz tām sēdējusi jauna meita ar melnu suni pie kājām. Jaunavai septiņus gadus esot jālasa no ērkšķu krūma ogas. Citā teikā teikts, ka viņa uz kādu laiku aizdevusi ļaudīm naudu. Reiz kāds cilvēks to laikus neatdevis. To sākuši mocīt velni. Iespējams, ka tieši šī teika par Šņepstu pilskalnu iedvesmojusi Raini uzrakstīt dzejoli “Karaļmeita”.

16. Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzejs

Raiņa bulvāris 28, Preiļi, tālr. +371 65322731; e-pasts: muzejs@preili.lv;
www.muzeji.lv

Darba laiks: 11.00–18.00, slēgts – svētdienās, pirmdienās

No 1. maija līdz 31. oktobrim: 11.00–18.00, svētdienās, pirmdienās – 10.00–16.00

Ieejas maksa – 1,00 EUR; skolēniem, studentiem – 0,50 EUR

Muzejs piedāvā:

- pamatekspozīcijas “Preiļi gadsimtu spoguļos”, “Mūžs virpas aplots”;
- ekskursijas atklātajā etnogrāfijas priekšmetu, tekstiliju, keramikas un mēbeļu krātuvē, muižnieku Borhu kapelā;
- daudzveidīgas izglītojošās programmas.

Preiļu VLMM būs iespēja apskatīties Jasmuižas kalpones Teklas Casno pūru.

Iespējams, ka tieši viņa bija Jāņa Pliekšāna jaunības mīlestība.

Iesakām papildus apmeklēt arī šos objektus:

- **Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs**, Mihaila iela 3, Daugavpils; tālr. +371 65430279, +371 65430273, +371 20364226

Tas ir daudzfunkcionāls laikmetīgās mākslas komplekss, kultūras un izglītības centrs Arsenāla ēkā Daugavpils cietoksnī. Vienīgā vieta Austrumeiropā, kur var iepazīties ar pasaulē slavenā mākslinieka, abstraktā ekspresionisma pamatlicēja Marka Rotko oriģināldarbiem.

- **Daugavpils cietoksnis**

Daugavpils cietoksnis ir unikāls valsts nozīmes arhitektūras un kultūrvēstures piemineklis ar kopējo platību aptuveni 2 km². Šis ir vienīgais 19. gadsimta 1. puses cietoksnis ziemeļu un austrumu Eiropā, kas saglabājies bez ievērojamām izmaiņām un ar unikālu fortifikācijas sistēmu. Tiek uzskatīts, ka līdz mūsdienām ir saglabājušies aptuveni 85% cietokšņa. Tas ir viens populārākajiem apskates objektiem Daugavpilī.

Ekskursijas pa cietoksnī iespējams pieteikt gan Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrā pa tālr. +371 65424043, gan arī Daugavpils tūrisma informācijas centrā pa tālr. +371 65422818

- **Daugavpils skrošu rūpnīca**

Varšavas iela 28, Daugavpils; tālr. + 371 27766655, + 371 29974604

www.dsr.lv

Ieroču un munīcijas ražošana vienmēr tiek saistīta ar zināmu slepenību un noslēpumainību, tāpēc lielu interesi izpelnījusies Daugavpils skrošu rūpnīca, kas dibināta 1885. gadā. Rūpnīca ir vecākā munīcijas ražotne Ziemeļeiropā. Vienīgā šāda veida rūpnīca Baltijā, un viens no vecākajiem industriālā mantojuma objektiem Latvijā. Rūpnīcā atrodas Eiropā vienīgais strādājošais svina liešanas tornis.

Rūpnīca piedāvā apskatīt vēsturisko ekspozīciju, skrošu liešanas cehu, uzkāpt unikālajā 37 m augstajā tornī, zem kura atrodas 19 m dziļā dzesēšanas aka. No rūpnīcas torņa paveras skats uz slaveno Daugavpils Baznīcu kalnu, pilsētas centru un tālumā esošajiem cietokšņa vaļņiem.

- **Aglonas maizes muzejs**

Daugavpils iela 7, Aglona, Aglonas novads; tālr. +371 29287044

www.aglonasmaize.viss.lv

Aicinājums uz sarunu par maizi, maizes tapšanas procesu: svaigas maizes degustācija, zāļu tējas baudīšana, iespēja iegādāties Aglonas maizīti un konditorijas izstrādājumus. Iespēja pasūtīt latgaliešu pusdienas.

- **Kristus karaļa kalns**

Aglona, Aglonas novads; tālr. +371 29742774, +371 27885591
www.agkk.lv

Koka skulptūru komplekss Kristus karaļa kalns, kurā izvietotas 54 skulptūras par Bībeles sižetiem, koka baznīca, Paradīzes dārzs, Noasa šķirsts.

- **Leļļu galerija un miniatūrā karaļvalsts**

Daugavpils iela 21, Preiļi; tālr. +371 27523366
www.vladlenadoll.com

Šeit Jūs varat apskatīt mākslinieces Jeļenas Mihailovas fantāzijas un roku darba rezultātu. Mājas pagalmā skatienam atklājas divas pilis miniatūrā ar grezniem tornīšiem, tiltiņiem, ūdensdzirnavām. Apmeklētāji labprāt fotografējas uz piļu fona. Lai fotogrāfija taptu vēl romantiskāka, Jeļena ar domubiedriem uzšuvusi senlaicīgus tērpus gan pieaugušajiem, gan bērniem. Leļļu galerijā katram ienācējam paveras pasaku un fantāzijas pasaule, kurā galvenās darbojošās personas ir mākslinieces darinātās lelles.

Papildu informācija:

Raiņa muzejs “Jasmuiža”, Aizkalne, Preiļu novads, LV-5305
+371 29487589, jasmuiza@memorialiemuzeji.lv

[Muzeju apmeklējumam nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās!](#)
[Rīgas un apkārtnes skolām ir iespēja braucienā līdz uzaicināt Raiņa un Aspazijas muzeja speciālisti Gaidu Jablovsku \(tālr. 29689489\), kura stāstīs par Raiņa vietām Sēlijā un Latgalē.](#)

Naktsmītnes Daugavpilī un novadā (viesu mājas, jauniešu mītnes):

- **Raiņa māja Berķenelē**, Birkineļi, Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads;
+371 65474368, +371 29272200, berkenele@inbox.lv

Piedāvā 4 guļamistabas ar 10 gultasvietām. Iespējams izvietot 20 papildus gultasvietas (matračī).

- **Viesu māja “Biplan Guest House Arsenāls”**, Liepājas iela 72a, Daugavpils;
+371 27077692

Piedāvā 22 gultasvietas; aprīkotu virtuvi, kur var sagatavot brokastis, pusdienas un vakariņas.

- **Viesu māja “Duets”**, 2. preču iela 1, Daugavpils; +371 65435607; +371 27026227

Piedāvā 16 labiekārtotus numurus, kuros vienlaikus var uzņemt līdz 35 viesiem.

- **Sporta komplekss “Celtnieks”**, Jelgavas iela 7, Daugavpils; +371 65432510

Piedāvā dienesta viesnīcu ar 19 labiekārtotiem numuriem un virtuvi (gultasvieta 6,00–8,00 EUR)

- **Sporta bāzes “Dzintariņš” dienesta viesnīca**, Krimuldas iela 41, Daugavpils;
+371 65445004

Piedāvā divvietīgas, četrvietīgas un piecvietīgas istabiņas.

- **Daugavpils Valsts ģimnāzijas dienesta viesnīca**, Saules iela 24; +371 65420611; +371 26159884

Piedāvā divvietīgus, trīsvietīgus un četrvietīgus numuriņus (8,00–15,00 EUR par gultasvietu).